

HISTÒRIA 1

TEMA 1

PRIMERES CIVILITZACIONS

PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:

A on? i quan? → Mapes

Per què? → Canvi de ser unes ciutats a un imperi
→ Art,

EGIPTE

A on? I Quan? → Mapes

Per què? → Etapes de l'imperi.
→ Economia, societat, art.

PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:

A on?

Entre els dos rius Tigris i Eufrates.

Sortida al mar límits deserts al sud i muntanyes al nord

PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:
Quan?

3000 a de JC
fins
1000 a de JC

PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:

Per què? → Canvi de ser unes ciutats a un imperi

Sumeris foren derrotats imperi Babilònic i aquests pels Assiris.
Els assiris foren derrotats pels perses.

PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:

Ciutats-Imperi:

Tenen una economia organitzada: Trobem dics i canals per portar l'aigua.

Artesans i comerciants pel riu i mar.

Tenen moneda per fer intercanvi. Abans era tot fet amb bescanvi (intercanvi de coses per coses)

Estructura social: Sacerdots – reis – poble lliure – esclaus.

Inventen l'escriptura

Temple del Ziggurat

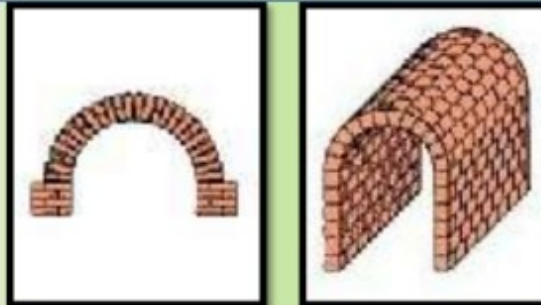
PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:
Art

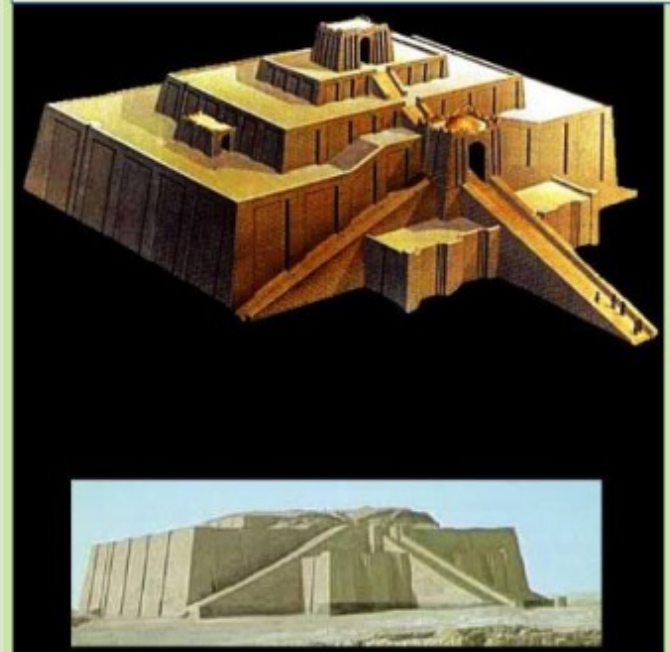
Material:
Maons d'adob. (fang cuit)
Revestit de rajoles vidriades

Elements arquitectònics:
Arc de mig punt
Volta de canó

Tipus d'edificis:
Palaus
Temples
Observatoris astronòmics

PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:
Art

Feien molts relleus
I escultures arrodonides

Estela acadia: Naram -Sim

Escultura Sumeria:
Príncep Gudea

PRIMERES CIVILITZACIONS

MESOPOTÀMIA:
Art

LLEONA FERIDA

ESCULTURA

➤ La línia compositiva ve marcada per les fletxes i les extremitats anteriors.

PRIMERES CIVILITZACIONS

EGIPTE

Medi natural tota la vida al voltant del riu Nil. El riu els dona agricultura i per tant alimentació.

Els voltants de desert els dona defensa. No s'atreveix ningú a creuar el desert. És molt car subministrar un exèrcit a un desert.

Estructura de l'estat d'Egipte

La societat egípcia

Cultura: Religió i art egipcis

PRIMERES CIVILITZACIONS

EGIPTE

Estructura:

Faraó
Governadors
Funcionaris.
Soldats
Poble
Esclaus

Faraón: poder absoluto

Gobernadores

Funcionarios y Ejército

3000 a. C.
Faraón Narmer unifica el Alto y Bajo Egipto

PRIMERES CIVILITZACIONS

EGIPTE

Societat

Faraó

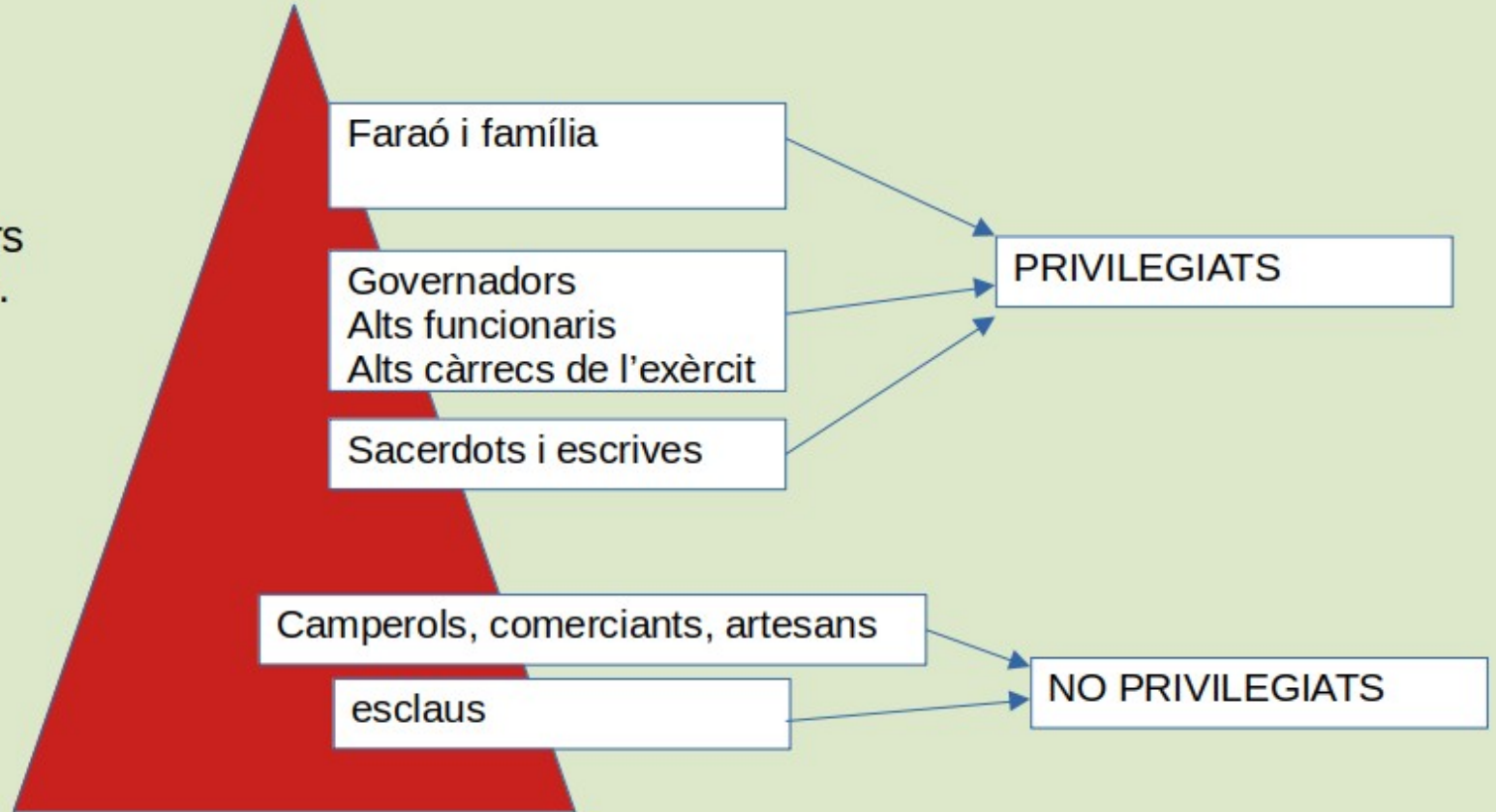
Governadors

Funcionaris.

Soldats

Poble

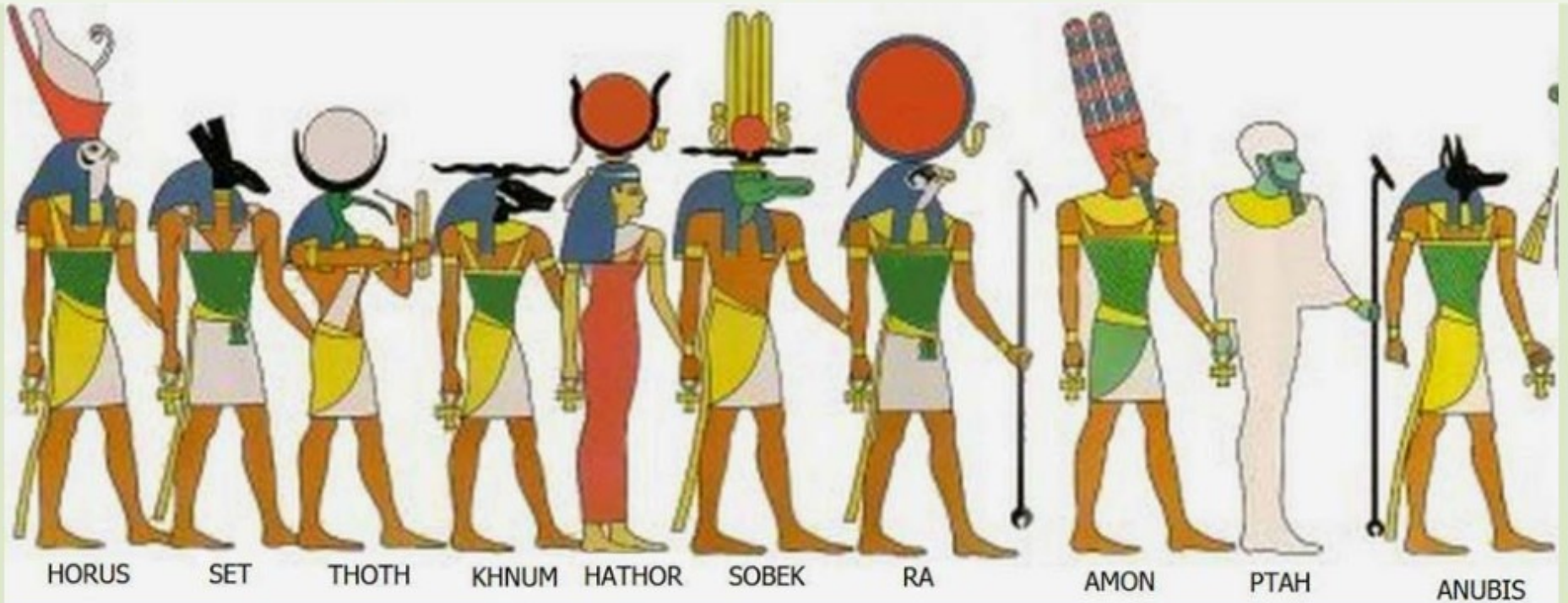
Esclaus

PRIMERES CIVILITZACIONS

EGIPTE

Religió: Politeïsta, déus locals i de tot l'imperi. Deus de la guerra, fertilitat, sol, saviesa,

PRIMERES CIVILITZACIONS

EGIPTE - Religió

Home= cos i ànima (Ka)

Quan mor Ka viatge per ultratomba i es troba al tribunal d'Osiris segons les riqueses gaudirà més o menys.

PRIMERES CIVILITZACIONS

EGIPTE - ART

Tot l'art gira vers les creences religioses, menys en les escultures que representen als faraons i personatges importants.

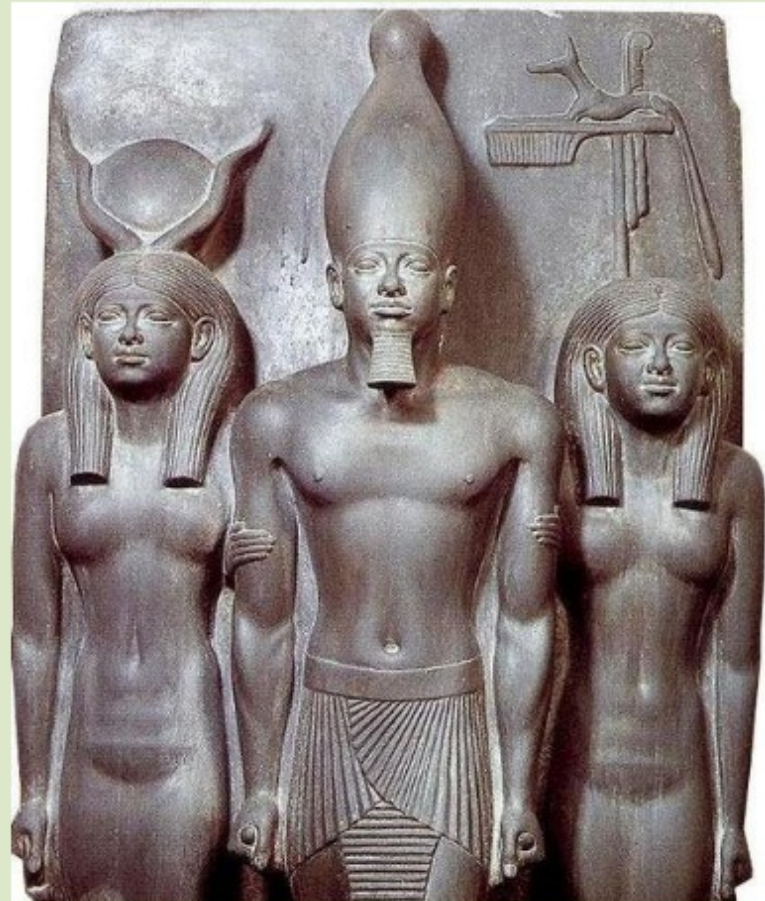
PRIMERES CIVILITZACIONS

EGIPTE - ART

Tipus d'escultures: Relleu i senceres
Material: Pedra, or, bronze
Finalitat: Funerària religiosa

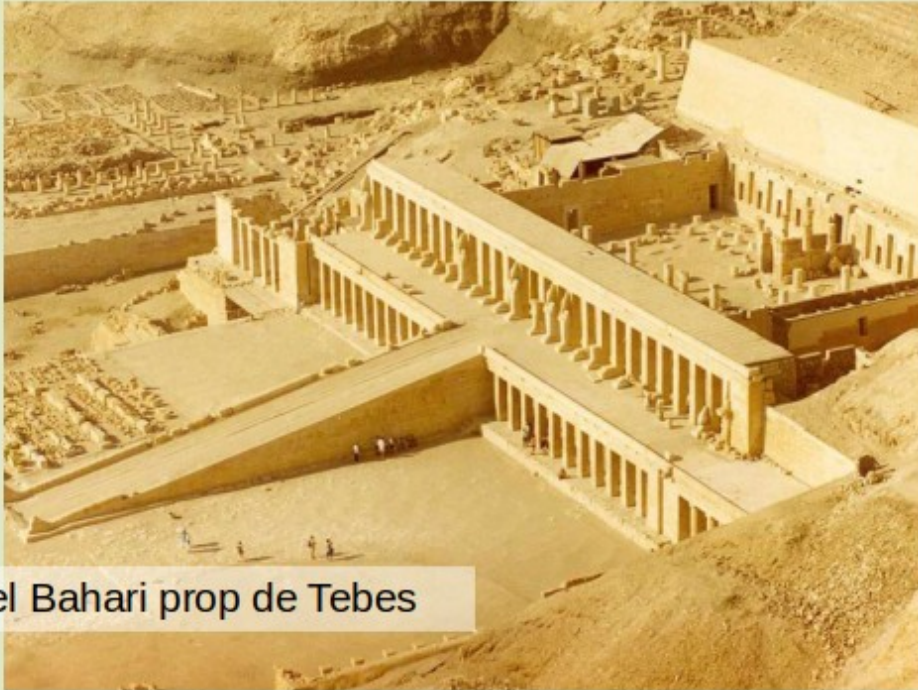
Característiques:

Rigidesa
Inexpressives de sentiment
Jerarquia per mides. Més gran més important.
Idealitzades. Caràcter religiós.

PRIMERES CIVILITZACIONS

Més peces i edificis egipcis

Dehir el Bahari prop de Tebes

Piràmides: Keops, Kefrén i Mikerinos

escriba

TEMA 2

GRÈCIA

CONCEPTES
BÀSICS

OEST

OCCIDENT

EUROPA

ÀFRICA

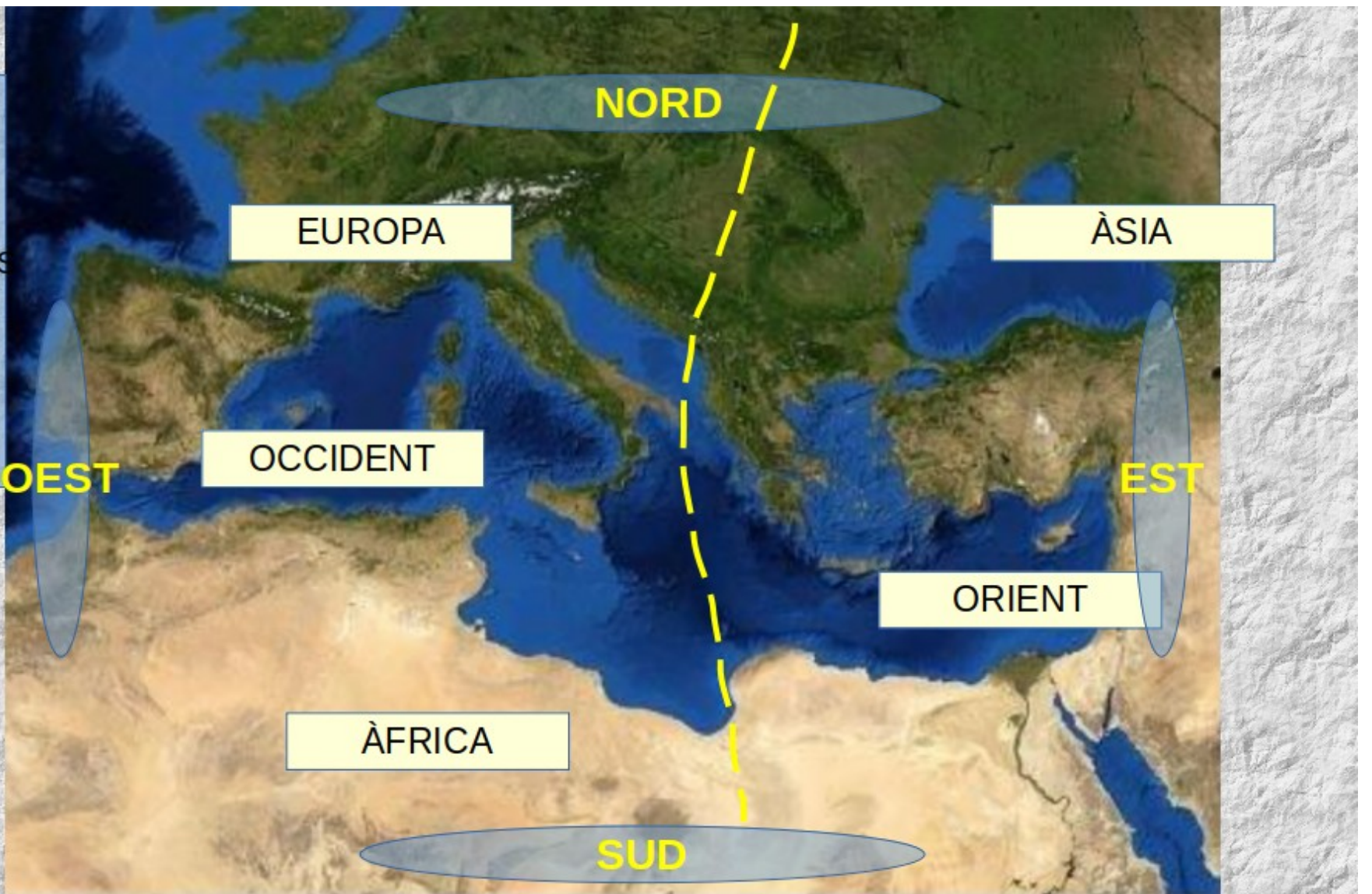
SUD

NORD

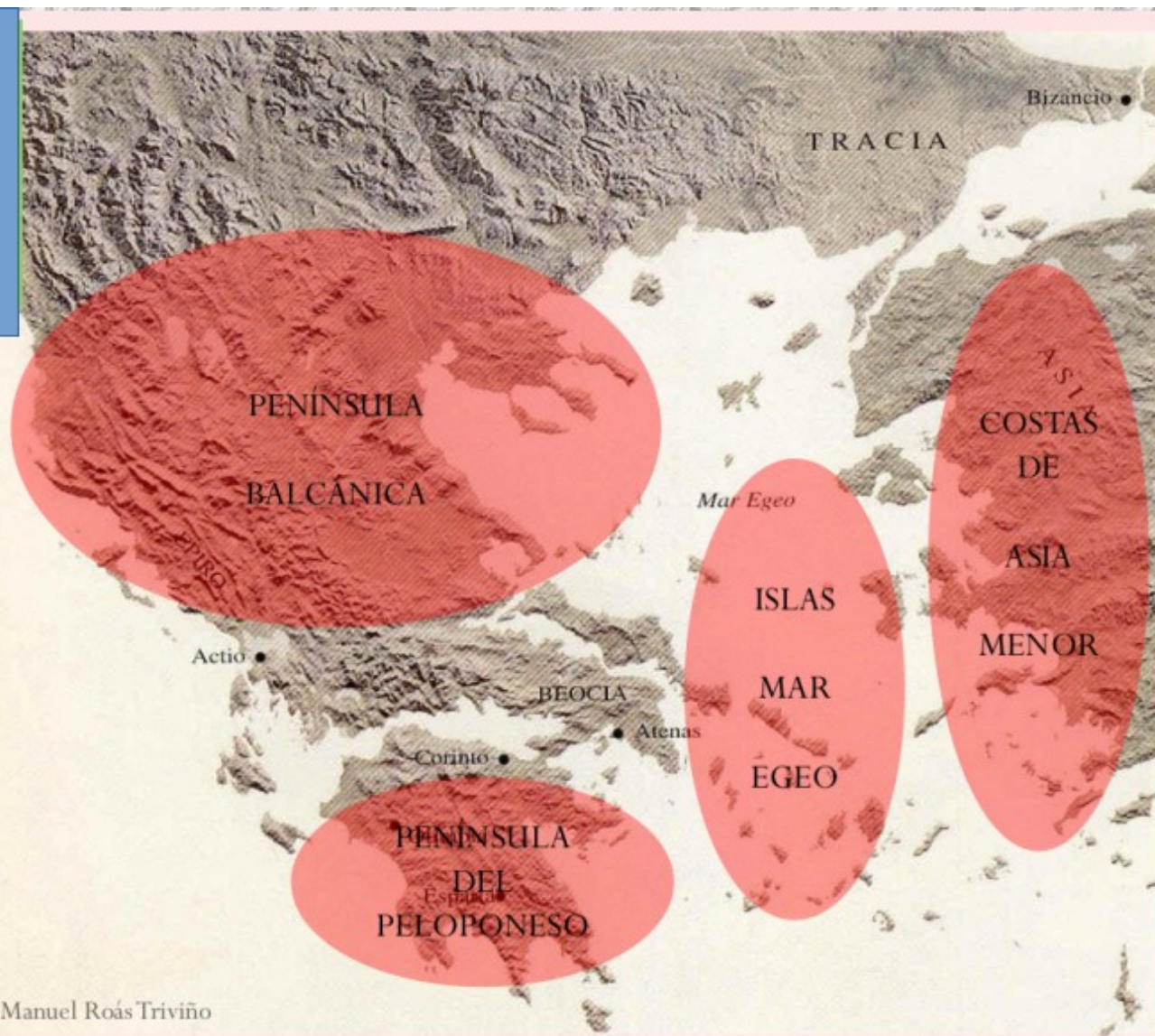
ORIENT

EST

ÀSIA

Quins territoris ocupava el món Helenístic?

Grècia:

Medi físic:

Molts quilòmetres de costa què s'ha de vigilar.
Relleu muntanyenc

Dificultats:

Agricultura difícil de treure profit.
Vocació marinera. Vigilar les costes.
Aïllament de les ciutats gregues a altres cultures
La ciutat (polis) és semblant a un petit estat.

Mateixa civilització per:

Mateixa llengua Mateixa religió Mateixa cultura, mateix origen. Són un sol poble però separats en ciutats independents. Atenes decidia coses pels seus habitants, Esparta als espartans.

Grècia:

L'ESPAI FÍSIC

- La civilització grega va néixer a les costes de la Península Balcànica i a les costes i les illes del mar Egeu.
- Aquest medi físic va donar lloc a una agricultura de tipus mediterrani: oliveres, vinyes i blat.
- La seva gran façana marítima permet la pesca i el comerç per tota la costa mediterrània.

UNA MATEIXA CIVILITZACIÓ

- Els grecs tenien una cultura que els agermanava: parlaven una mateixa llengua i feien servir un alfabet comú per escriure-la.
- També practicaven una mateixa religió i adoraven els mateixos déus.
- Per això els grecs tenien molts lligams en comú que feien que se sentissin membres d'una mateixa civilització: l'Hèl·lade.

El palacio de Cnosos

En la isla de Creta se han descubierto las ruinas de cuatro palacios, siendo el más grande el de Cnosos. Tenía 1.300 habitaciones y disponía de sus propios sistemas de abastecimiento de agua y desagüe.

ELS PRIMERS GRECS

- Els grecs són el resultat d'una barreja de pobles que es van instal·lar a Grècia i a les costes de l'Àsia Menor.
- Vers el 2000 a.C., els aqueus (o micènics), que venien del nord, van arribar a les terres gregues.
- Vers el 1200 a.C., va venir un poble nou, els doris. Es van assentar a Grècia i es van convertir en el nou grup dominant.
- Pressionats pels doris, molts aqueus es van desplaçar cap a les costes de l'Àsia Menor, i hi van fundar diverses ciutats

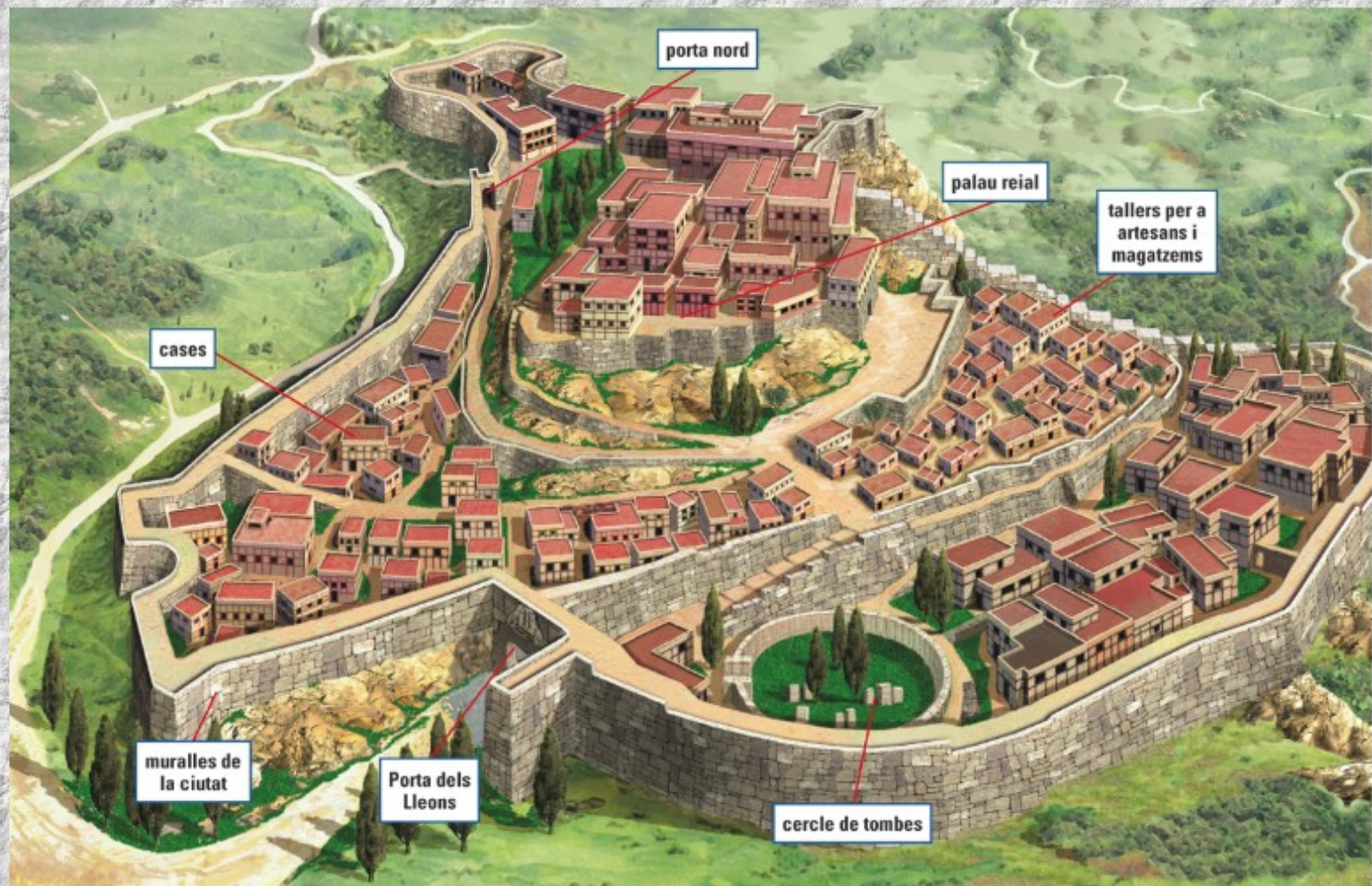

LES POLIS: UNA CIUTAT ESTAT

- El món grec s'organitzava en petites ciutats-Estat independents, anomenades polis.
- Cada polis tenia les seves lleis, la seva moneda, el seu exèrcit i el seu govern.
- La ciutat tenia dues parts ben diferenciades:
 - La part baixa on hi havia els habitatges, les botigues i els edificis públics, situats al voltant d'una gran plaça (àgora).
 - La part alta (o acròpoli) on hi havia els edificis religiosos principals, i que servia de refugi a la població en cas de perill

LES POLIS ARISTOCRÀTIQUES

- A les primeres polis hi havia un govern oligàrquic, format per un nombre reduït d'aristòcrates, grans propietaris agrícoles.
- Els altres ciutadans podien reunir-se en assemblea, però les seves opinions només eren escoltades.
- Durant el segle VI a.C., a algunes polis es van produir revoltes socials greus contra el poder dels aristòcrates.

L'EVOLUCIÓ CAP A LA DEMOCRÀCIA

- Les demandes de més participació política van donar lloc a reformes socials i polítiques a favor del poble.
- A la ciutat d'Atenes aquestes reformes hi van tenir molta importància.
- Durant el segle VI a.C., reformadors com Soló o Clístenes van anul·lar l'esclavitud per deutes i van introduir el dret de tots els ciutadans a participar en el govern de la ciutat.
- Aquestes reformes van culminar amb la instauració d'una nova forma de govern coneguda com a democràcia, en la qual el poder era exercit pels ciutadans.

Així doncs, va ser la primera evolució dels governs estatals

Monopoli: o Dictadura: Mana una persona constituïda en Rei, President,...

Oligopoli: Manen uns pocs que són els que tenen diners i cultura

Democràcia: Manen tots amb dret d'assemblea.

LES CAUSES DE LES COLONITZACIONS

- Entre els segles VIII i VI a.C., nombrosos habitants de les ciutats de Grècia van emigrar a diversos llocs de les costes mediterrànies i del mar Negre.
- Les condicions de pobresa en què vivien, va obligar molts pagesos a abandonar les ciutats d'origen i a instal·lar-se definitivament en altres indrets, on van fundar colònies.
- Els governs de les polis gregues van promoure i van organitzar aquestes migracions perquè eren molt avantatjoses per a les ciutats.

L'EXPANSIÓ GREGA

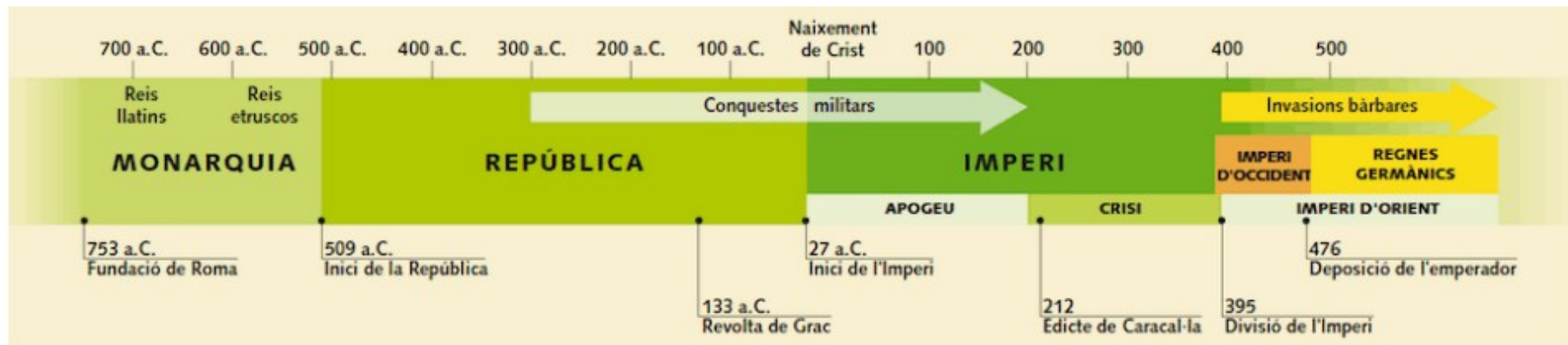
- Navegant amb embarcacions lleugeres, els grecs van recórrer les costes a la recerca de llocs adequats per establir-s'hi, dels quals poguessin extreure productes i on també poguessin comerciar amb els indígenes.
- Les noves polis (colònies), tot i que eren independents de la ciutat d'origen (metròpoli), hi mantenien lligams comercials i culturals estrets.
- Al Mediterrani, les zones més importants d'assentament van ser: el sud d'Itàlia i Sicília (Magna Grècia), Massalia (Marsella) i Empòrion (Empúries).

ELS GRECS A LA PENÍNSULA IBÈRICA

- Al segle VII a.C., els grecs també van fundar colònies a la Península Ibèrica: Rhode, Empòrion, Hemeroskopeion i Mainake.
- Els grecs van establir un comerç pròsper amb els pobles indígenes de la zona (tartessis, ibers).
- Els contactes amb els grecs van comportar grans avenços per als pobles peninsulars: difusió de nous conreus, coneixement de tècniques noves, introducció de l'ús de la moneda i de l'escriptura.

ТЕМА 3

Luperca alimentant a Ròmul i Rem. Segons la mitologia romana

L'ORIGEN HISTÒRIC

- Al II mil·lenni a.C. la Península Itàlica era ocupada pels llatins (al centre), els etruscos (al nord) i els grecs (al sud).
- A mitjan segle VIII a.C., algunes tribus de llatins es van agrupar a les ribes del riu Tíber i van aixecar poblats sobre set turons, que van ser l'origen de la ciutat de Roma.
- Al principi, els romans es dedicaven a l'agricultura i a la ramaderia; però ben aviat es va convertir en un enclavament comercial important.

L'ÈPOCA DE LA MONARQUIA

- Durant els primers temps, Roma va ser governada per una Monarquia.
- El rei, que tenia els poders màxims, governava amb l'ajut d'un Senat.
- Roma va tenir set reis; els quatre primers d'origen llatí, i els tres últims, etruscos.
- Sota la influència etrusca la ciutat de Roma es va engrandir i va millorar: edificació de ponts nous, aqüeductes, clavegueram, muralles...

L'ANTIGA RELIGIÓ DELS ROMANS

- La població de la Roma primitiva era molt religiosa.
- Els romans van divinitzar els fenòmens i les forces de la natura (numina).
- Els llocs de culte més antics eren els boscos sagrats (luci).
- També era important el culte privat a les divinitats domèstiques (lares), que es feia en petits altars dintre de les cases (lararis).

Els 7 turons on va néixer Roma

2. LA ROMA REPUBLICANA

PATRICIS I PLEBEUS

- A la Roma republicana, els ciutadans gaudien de diversos drets segons el grup social al qual pertanyien.
- Els patricis eren famílies aristocràtiques, grans propietaris de terres descendents dels fundadors de Roma, i que tenien a les seves mans el govern de la ciutat.
- Els plebeus, el grup més nombrós, incloïa els pagesos, els artesans i els comerciants que no tenien propietats ni tampoc drets polítics.

2. LA ROMA REPUBLICANA

LA LLUITA PER LA IGUALTAT

- Durant els primers anys de la República, els patricis van formar un govern aristocràtic: només ells elaboraven i coneixien les lleis, exercien la justícia i monopolitzaven els càrrecs públics.
- Durant dos-cents anys els plebeus van lluitar per obtenir els mateixos drets que els patricis.
- A partir del segle V a.C., van tenir una resposta a algunes de les seves demandes: dret a elegir un representant (tribú de la plebs), la compilació escrita i pública de les lleis de Roma (Llei de les Dotze Taules)...

2. LA ROMA REPUBLICANA

ASSEMBLEES I MAGISTRATS DE LA REPÚBLICA

- El govern de la República romana es fonamenta en tres institucions:
 - Els *comicis*, reunió de *ciutadans romans* per votar lleis i elegir magistrats.
 - Els *magistrats* que governaven la ciutat; els més importants eren els *cònsols*.
 - El *Senat*, que era el centre de la vida política, ratificava les lleis aprovades als comicis i resolva els afers de política exterior i de finances.

S
E
N
A
T

300 antics magistrats

*Dirigien la política exterior
Aconsellaven els magistrats*

Controlaven

M
A
G
I
S
T
R
A
T
S

Cònsol
Pretor
Censor

SUPERIORS

*Dirigien l'Estat
i proposaven les lleis*

Edil
Qüestor
Tribú de la plebs

INFERIORS

*Administraven la ciutat,
la policia i els impostos*

Elegien

C
O
M
I
C
I
S

COMICIS CURIATS

- Segons l'origen familiar.
- No tenien funció política.

COMICIS TRIBUNATS

- Segons la residència.
- Elegien magistrats inferiors i el tribú de la plebs.

COMICIS CENTURIATS

- Segons la riquesa.
- Elegien els magistrats superiors.

CIUTADANS

Estrangers
Dones

NO-CIUTADANS

Sense drets polítics

Liberts
Esclaus

3. ROMA, A LA CONQUESTA DEL MEDITERRANI

L'EXPANSIÓ DE ROMA

- El creixement de la riquesa i un exèrcit nombrós i eficaç van permetre a Roma la conquesta de molts territoris.
- Entre el 500 i el 250 a.C, la ciutat de Roma va conquerir la Península Itàlica.
- Entre el 264 i el 146 a.C., Roma es va enfrontar als cartaginesos, en les anomenades guerres púniques, i va conquerir el Mediterrani occidental.
- Entre els segles II a.C. i I d.C., les legions romanes van conquerir el Mediterrani oriental, i completaren l'ocupació d'Hispania, la Gàl·lia i Britània a l'Occident.

LA CRISI DEL SEGLE I A.C.

- Les conquestes van donar a Roma grans riqueses, però també van generar grans desigualtats socials.
- Una gran part dels pagesos es van arruïnar quan van haver d'abandonar les terres per servir a l'exèrcit. Les queixes provocaren conflictes socials (revolta dels germans Grac) per demanar un millor repartiment de la riquesa.
- La crisi del segle I a.C. va provocar que el Senat i els magistrats donessin el poder als caps militars (dictadors) que es van enfrontar entre ells, i van generar violentes guerres civils.
- Un d'aquests militars, Juli Cèsar, proclamat dictador perpetu (l'any 48 a.C.), va ser assassinat per aquells que veien com perillava el seu poder (44 a.C.).

Temible exèrcit romà

Profesional en les tàctiques i tortures

4. L'IMPERI ROMÀ

OCTAVI AUGUST, EMPERADOR

- Octavi August, fill adoptiu de Juli Cèsar, va inaugurar un sistema nou de govern: l'Imperi.
- Va concentrar en la seva persona tots els poderes civils i militars que abans exercien els magistrats.
- Va ser nomenat cònsol vitalici i cap de l'exèrcit (emperador), redactava les lleis (edictes) i es va convertir en la primera autoritat religiosa (gran pontífex).

4. L'IMPERI ROMÀ

L'ORGANITZACIÓ DE L'IMPERI

- El Senat, els magistrats i els comicis van continuar existint, però només tenien un paper simbòlic.
- L' emperador designava tots els càrrecs importants que dirigien l'Imperi; per aplicar i transmetre les seves ordres es va crear el Consell imperial.
- Els territoris que es van incorporar a l'Imperi es van organitzar en províncies, que tenien al capdavant un governador.

4. L'IMPERI ROMÀ

DOS SEGLES DE PAX ROMANA

- Durant els segles I i II d.C., l'Imperi va assolir la màxima expansió i prosperitat (pax romana).
- Roma es va convertir en una gran ciutat, amb més d'un milió d'habitants.
- L'any 212, l'emperador Caracal·la va concedir el dret de ciutadania romana a tots els habitants de l'Imperi.
- Al llarg dels segles II i III d.C., la difusió del cristianisme va anar agafant força a l'Imperi.

El Dret Romà és la base legal de tot el dret actual

D'ell han sortit els contractes, compravenda, lloguer, préstec, successions,...

DRETS POLÍTICS

Dret de sufragi actiu, és a dir, dret a emetre el vot en afers relatius a l'Estat.

Dret a ser elegit per ocupar càrrecs públics.

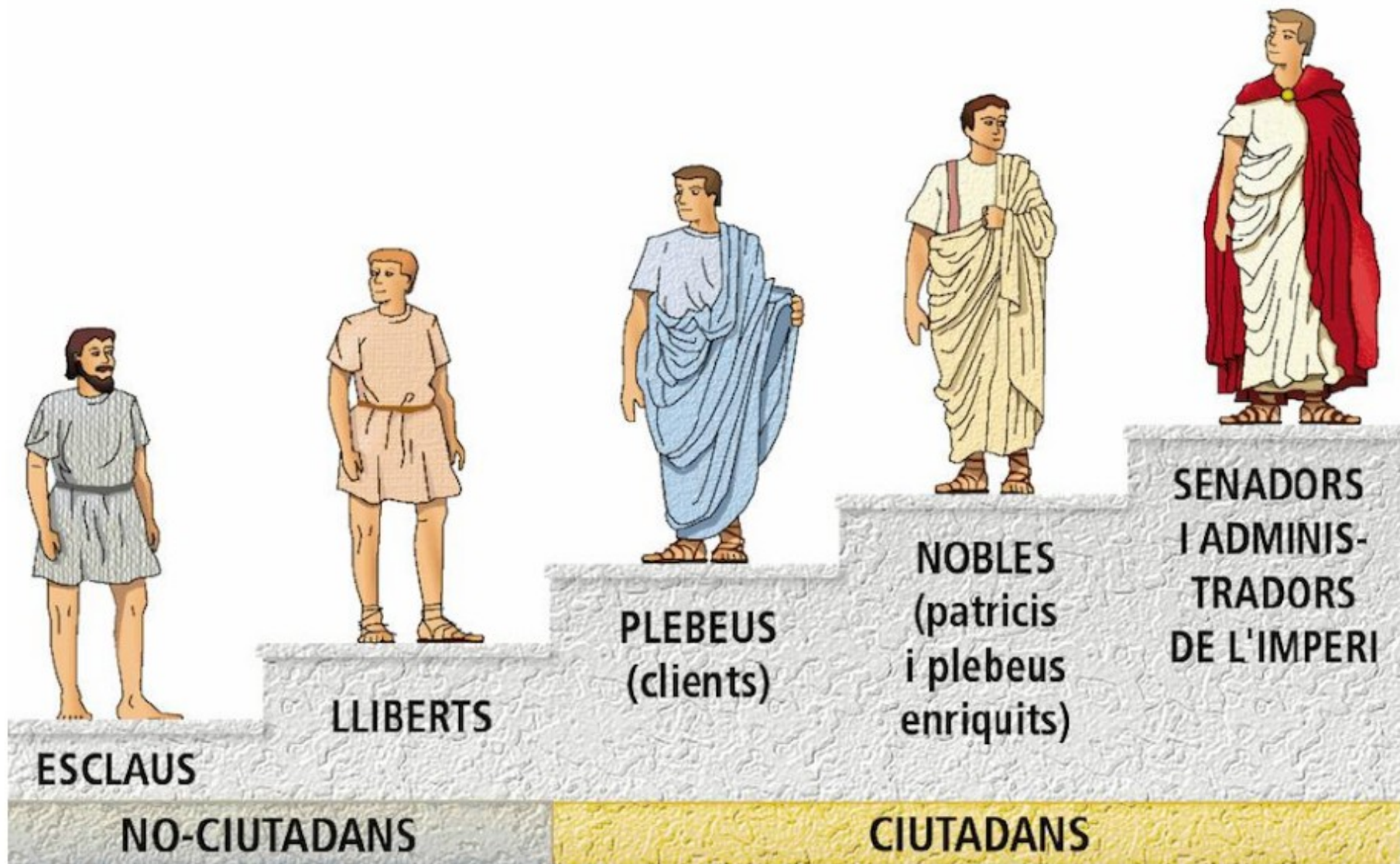
Dret a apel·lar davant l'assemblea del poble contra la sentència de rebre assots o de mort dictada per un magistrat.

DRETS CIVILS

Dret a contreure matrimoni vàlid segons les lleis romanes.

Dret a la propietat i al comerç.

Possibilitat de fer valer els drets propis davant la llei.

5. LA PROSPERITAT AGRÍCOLA I COMERCIAL

LES EXPLOTACIONS AGRÍCOLES

- Els romans van introduir l'arada, els molins de gra, les premses d'oli i de vi, nous sistemes de regadiu i el conreu de productes nous: fruiters, hortalisses, cereals...
- A totes les províncies van sorgir colònies agrícoles, amb pagesos que explotaven la terra per a la pròpia subsistència.
- També es van estendre els latifundis, que eren treballats majoritàriament per esclaus.
- L'explotació agrícola es feia al voltant d'una casa de camp (vil·la) amb una gran quantitat d'edificacions: casa del propietari, quadres, graners...

5. LA PROSPERITAT AGRÍCOLA I COMERCIAL

LES RELACIONS COMERCIALS

- Durant els primers segles de l'Imperi, el comerç entre les províncies es va veure afavorit per la pau interna, la seguretat en les comunicacions i per l'augment de la producció.
- Els romans disposaven de calçades magnífiques que unien Roma amb totes les províncies.
- El comerç internacional es feia essencialment per via marítima: Òstia, Antioquia i Alexandria eren els ports més importants.
- L'existència d'una moneda sòlida i comuna arreu de l'Imperi va ajudar el desenvolupament comercial.

6.- L'IMPERI ENTRA EN CRISI

- A partir de segle III d.C., l'Imperi va haver d'enfrontar-se a un seguit de problemes.
- Les fronteres es van tornar insegures a causa dels atacs continuats dels pobles germànics (bàrbars).
- L'autoritat imperial es va afeblir i van sovintejar les revoltes contra l'emperador.
- A aquests problemes s'hi van afegir els problemes econòmics.

LA DIVISIÓ DE L'IMPERI

- L'any 395, per facilitar-ne la defensa, l'emperador Teodosi va dividir l'Imperi entre els seus fills, Arcadi i Honori.
- A partir d'aquest moment van quedar separats l'Imperi Romà d'Occident i l'Imperi Romà d'Orient.
- A l'Imperi d'Orient (Bizantí) l'emperador va saber mantenir l'autoritat i defensar les fronteres, i l'Imperi va sobreviure.
- En canvi, a l'Occident, la decisió de Teodosi va ser insuficient per salvar l'Imperi.

EL CRISTIANISME, RELIGIÓ OFICIAL

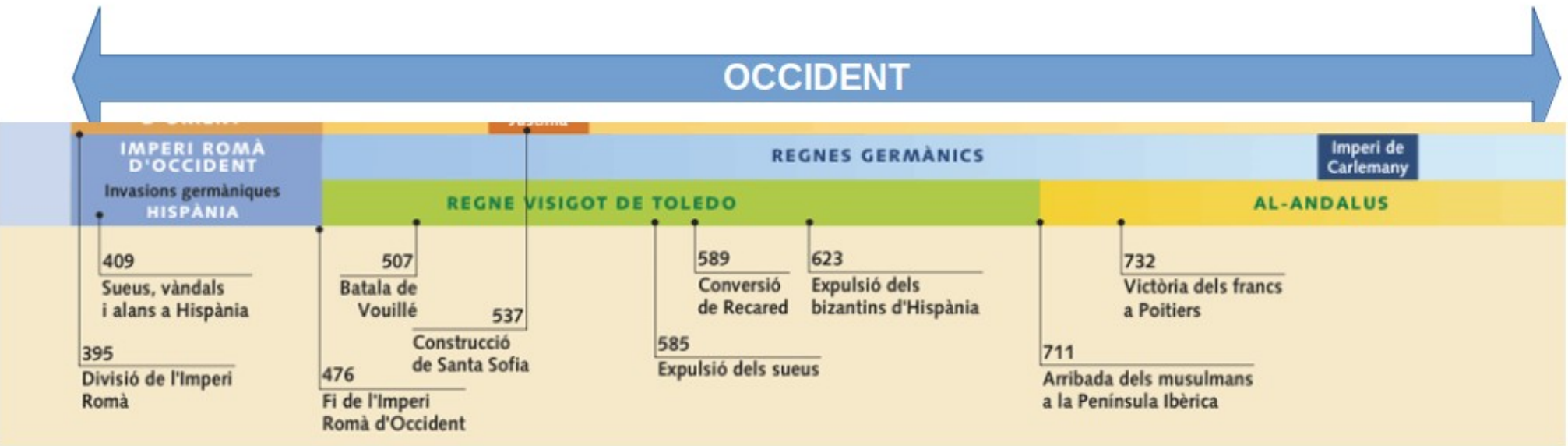
- Constantí va decretar la fi de les persecucions contra els cristians (Edicte de Milà, 313).
- Al final del segle IV, l'emperador Teodosi va fer del cristianisme la religió oficial de l'Imperi.
- Amb el temps, el cristianisme es va expandir arreu de l'Imperi.

LA FI DE L'IMPERI D'OCCIDENT

- Al començament del segle V, els pobles germànics van travessar les fronteres i entraren a l'Imperi occidental.
- Els pobles invasors es van anar instal·lant a les terres d'Occident i crearen regnes independents.
- La caiguda de l'últim emperador romà d'Occident (Ròmul Augústul) marca la fi de l'Antiguitat i el començament de l'Edat Mitjana.

TEMA 4

1. ELS REGNES GERMÀNICS

ELS REGNES GERMÀNICS

- Després de la caiguda de l'Imperi romà d'Occident, diversos pobles bàrbars van ocupar l'espai de l'Imperi i van formar regnes independents.
- Quan van ocupar les terres de l'Imperi romà, els pobles germànics no van imposar la seva forma de vida a les poblacions conquerides.
- El llatí va continuar essent la llengua oficial i de mica en mica van anar assimilant les lleis romanes més complexes.
- També el cristianisme va acabar imposant-se com a religió oficial.

1. ELS REGNES GERMÀNICS

LA RURALITZACIÓ D'OCCIDENT

- La desaparició de l'Imperi Romà va crear un clima d'inseguretat a Occident.
- La inseguretat en les comunicacions va ser la causa de la desaparició de l'activitat comercial; la població va abandonar les ciutats i va buscar refugi a les grans explotacions agràries.
- Aquest empobriment general va paraitzar les obres públiques, la producció de cultura, i la lectura i l'escriptura van quedar reduïdes a grups de clergues i monjos.

2. L'IMPERI BIZANTÍ (476-1453)

L'ÈPOCA DE JUSTINIÀ

- Quan l'Imperi romà d'Occident va deixar d'existir (476), l'herència romana va perviure a l'Orient amb l'Imperi Bizantí.
- Al segle VI, l'emperador Justinià es va proposar de restaurar el vell Imperi Romà.
- Va començar un seguit de campanyes militars que van arribar fins al el sud d'Hispània; va fer una recopilació de lleis romanes (Codi de Justinià) i va embellir Constantinoble (basílica de Santa Sofia).
- L'Imperi bizantí va gaudir d'una etapa de prosperitat econòmica, gràcies a una agricultura florent i a la vitalitat del comerç.

2. L'IMPERI BIZANTÍ (476-1453)

UN IMPERI CRISTIÀ I ORIENTAL

- Entre els segles VII i IX, Bizanci va perdre una bona part de les conquestes de Justinià i es va replegar sobre la seva zona oriental, on el grec es va mantenir com a llengua oficial.
- Després de segles de tensions religioses, la situació desembocà en la separació de l'Església romana i la bizantina ortodoxa (Cisma d'Orient, l'any 1054).
- A partir del segle XI, l'Imperi va començar a descompondre's com a resultat dels atacs constants dels exèrcits turcs.

3. CARLEMANY

CARLEMANY, REI DELS FRANCS

- L'Imperi creat per Carlemany va ser el darrer intent de reconstruir l'antiga unitat de l'Imperi Romà d'Occident.
- Al començament del segle VIII un noble franc, Carles Martell, va adreçar l'exèrcit contra els musulmans que avançaven per França, i els va derrotar a Poitiers (732).
- El seu fill, Pipí el Breu, es va convertir en rei dels francs i va fundar una nova dinastia, la carolíngia.
- El fill i successor de Pipí el Breu, Carlemany, va passar de ser rei dels francs a convertir-se en reconstructor de l'Imperi Romà d'Occident.

3. CARLEMANY

CARLEMANY, EMPERADOR

- Carlemany va conquerir una gran part de les terres de l'Europa Occidental, frenà l'avenç de l'Islam i va establir unes fronteres més segures en tot aquest territori tan gran.
- L'emperador va convertir al cristianisme tots els pobles sota el seu domini i va reforçar la unió entre el poder polític (l'emperador) i el religiós (el papa).
- L'any 800, Carlemany va ser coronat emperador dels romans pel papa Lleó III, que el va reconèixer com a nou emperador de les terres d'Occident.
- Sota el seu govern es va garantir la pau i la cultura va renéixer, amb l'establiment d'escoles i l'ensenyament, altra volta, del llatí.

TEMA 5

INTRODUCCIÓ

L'Islam i Al-Andalus

- L'islam és una religió monoteïsta que creu en un Déu únic. Va ser transmesa als éssers humans mitjançant el profeta Mahoma.
- Després de la mort de Mahoma, els àrabs van escampar l'islamisme per Àfrica, Àsia i part d'Europa.
- En la seva expansió, els musulmans van començar l'any 711 la conquesta de la Península Ibèrica. S'hi van quedar fins a l'any 1492.
- L'Estat que els musulmans van crear a la Península Ibèrica va rebre el nom d'Al-Andalus.

1. L'APARICIÓ DE L'ISLAM

MAHOMA, PROFETA DE L'ISLAM

- L'islamisme va néixer a Aràbia. Els seus habitants eren politeistes i tenien a la Meca un centre religiós important, on es conserva la pedra negra de la Kaaba.
- Mahoma va néixer a la Meca cap a l'any 570 i va quedar orfe molt aviat. Va ser educat pel seu oncle.
- Segons la tradició, un dia l'arcàngel Gabriel li va anunciar que ell era el nou profeta d'Al·là (Déu en àrab) i havia de predicar una nova religió: l'islam.

L'HÈGIRA

- Mahoma va explicar als habitants de la Meca el que Al·là li havia transmès, però el seu missatge no va ser ben acceptat i va ser perseguit per les seves idees.
- Mahoma va abandonar la Meca per refugiar-se a la ciutat de Medina l'any 622: és l'anomenada hègira o fugida, data que marca l'inici de l'era musulmana.
- Mahoma va aconseguir convertir els habitants de Medina a la nova religió, i amb la seva ajuda va atacar la Meca el 630, i va destruir els ídols antics.
- Quan va morir, l'any 632, Mahoma havia dominat tot Aràbia.

Mahoma parlant amb Déu

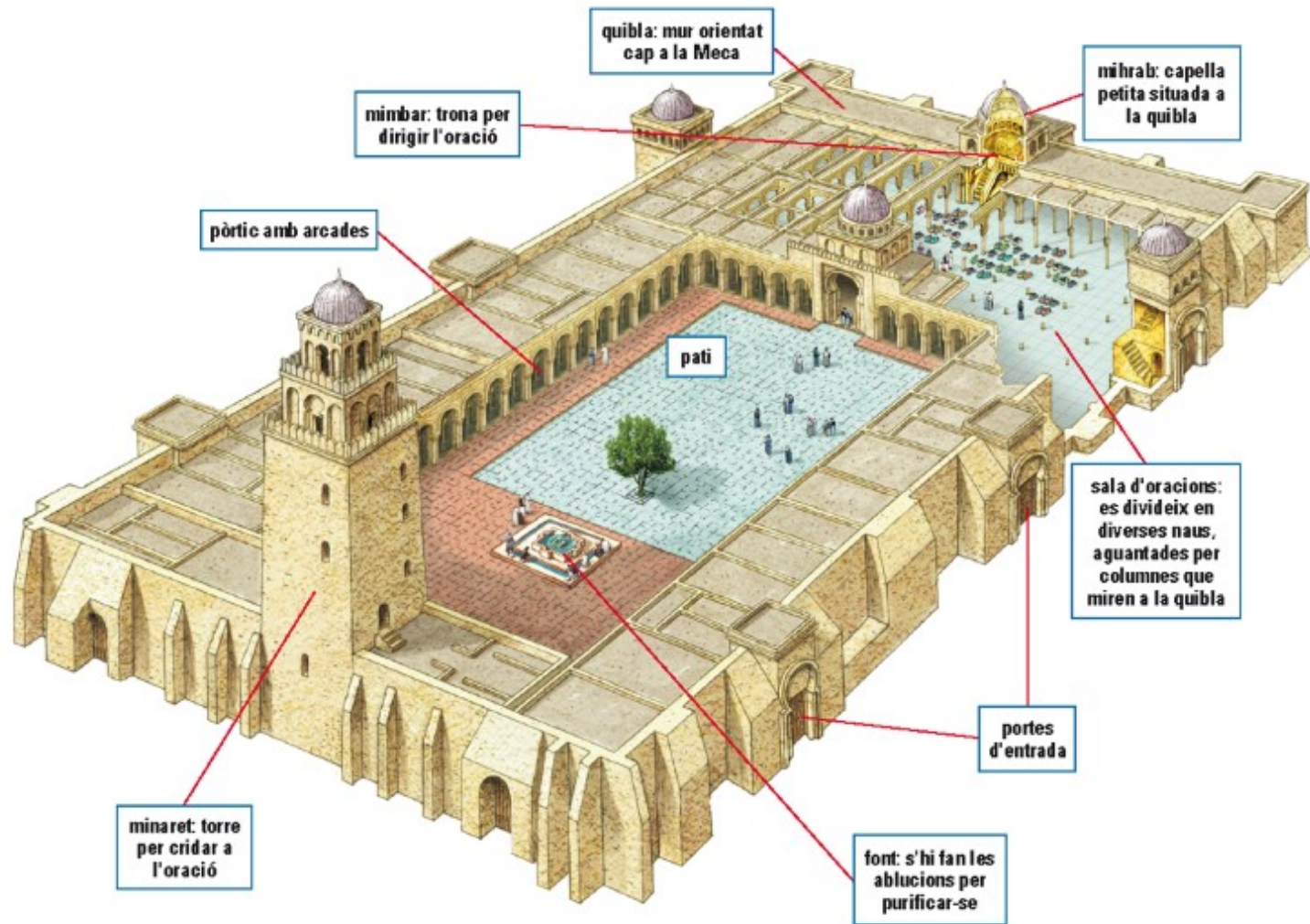
2. L'ISLAM

LA RELIGIÓ ISLÀMICA

- L'Alcorà és el llibre sagrat dels musulmans i conté les veritats que Al·là va revelar a Mahoma. Consta de 114 sures o capítols dividits en versicles.
- Els musulmans són monoteistes. Creuen en un Déu únic, Al·là.
- Déu va enviar Mahoma, el seu profeta, per recordar als homes la llei que han de complir.
- L'islam presenta dues grans tendències: el sunnisme i el xiisme.

L'ISLAM, UN CODI DE CONDUCTA

- L'islam sosté alguns principis bàsics d'organització social, econòmica i política:
- El poder només pertany a Déu, i els qui l'exerceixen són els seus delegats. Els dirigents són alhora caps polítics i religiosos. S'anomenen califes.
- La propietat té un caràcter religiós. Tots els béns pertanyen a Déu i els homes únicament són els seus usuaris.
- La justícia ha de ser aplicada seguint les normes de l'Alcorà.
- L'organització familiar es regeix pels textos sagrats.

Mapa de la expansión musulmana

3. L'EXPANSIÓ DE L'ISLAM

LA PRIMERA EXPANSIÓ: EL CALIFAT OMEIA DE DAMASC

- L'any 644 els exèrcits musulmans ja controlaven Egipte, Síria i l'Iraq, i es llançaven a dominar Líbia i l'Iran.
- Cap a occident ocuparen el nord d'Àfrica, van travessar la Península Ibèrica i s'endinsaren a França. Allà van ser derrotats a Poitiers, el 732.
- Cap al nord van penetrar fins a Constantinoble.
- Van penetrar per l'Àsia central i van travessar el riu Indus.
- Els territoris conquerits van restar fins a l'any 750 sota l'autoritat dels califes de la dinastia omeia.

LA CONSOLIDACIÓ DE L'ISLAM

- A partir de l'any 750, la família dels abbàssides de Bagdad van derrotar els omeies i van fundar una nova dinastia califal.
- A partir del segle IX, la propagació de l'islam es va produir mitjançant l'influx que navegants i caravaners van exercir en molts indrets del món.
- Però els abbàssides van anar perdent el control sobre aquests territoris. Algunes províncies van aconseguir la independència religiosa.
- Al segle XIII, els mogols van imposar la seva autoritat sobre una bona part de les terres musulmanes. Més tard l'Imperi Turc va exercir el seu domini fins al segle XIX.

LA INTEGRACIÓ DELS POBLES CONQUERITS

- Tot i que la conquesta es feia en nom de la religió, es permetia als pobles conquerits que practiquessin la seva religió.
- Els cristians i els jueus gaudien de la condició de minoria protegida.
- Durant els segles següents, com que els musulmans gaudien d'avantatges socials i econòmics, la majoria dels habitants dels territoris conquerits es va convertir a l'islamisme.

4. L'ISLAM A LA PENÍNSULA IBÈRICA: AL-ANDALUS

LA CONQUESTA

- Els exèrcits musulmans van iniciar la conquesta de la Península Ibèrica l'any 711. Van conquerir el regne visigòtic.
- Els visigots, ja afeblits a causa de baralles internes, van ser incapaços d'encarar-s'hi. El rei visigot Roderic va morir a la batalla de Guadalete i les seves tropes es dispersaren.
- Els exèrcits musulmans van avançar ràpidament i van ocupar les principals ciutats d'Andalusia i Toledo, capital del regne visigòtic.
- En set anys van controlar tota la Península, llevat de les zones més muntanyoses o despoblades.

L'EMIRAT DEPENDENT DE DAMASC

- Una vegada controlat el territori, que els musulmans van anomenar Al-Andalus, es va convertir en una província o emirat dependent del califat omeia de Damasc.
- La capital de l'emirat es va establir a la ciutat de Còrdova i van nomenar un valí (governador), que hi exercia el poder.
- Els exèrcits musulmans van continuar la conquesta més enllà dels Pirineus, però van ser derrotats a Poitiers (732) i es van replegar definitivament a la Península.

L'EMIRAT INDEPENDENT

- A mitjan segleVIII, l'últim membre de la família omeia, Abd al-Rahman I, es va establir a Al-Andalus.
- Aviat Abd al-Rahman I va trencar amb el califat de Bagdad i es va proclamar emir independent. La unitat política amb Damasc s'havia trencat, però s'acceptava l'autoritat religiosa del califa.
- Durant l'emirat independent, les disputes entre les famílies nobles establertes a les diverses regions d'Al-Andalus i el poder central van sovintejar.
- Tanmateix, al llarg del segle X, es va produir una creixença important econòmica i cultural.

5. DEL CALIFAT DE CÒRDOVA ALS REGNES DE TAIFES

EL CALIFAT DE CÒRDOVA

- L'any 929, Abd al-Rahman III es va sentir fort per fer-se independent religiosament i es va proclamar califa dels creients d'Al-Andalus. Naixia així el califat de Còrdova.
- L'època del califat (929-1036) va ser la de màxima esplendor i estabilitat d'Al-Andalus.
- Es va produir una gran expansió econòmica i es van frenar els intents d'expansió dels regnes cristians hispànics, especialment en època d'Al-Mansur.

5. DEL CALIFAT DE CÒRDOVA ALS REGNES DE TAIFES

ELS REGNES DE TAIFES

- A partir de l'any 1008, la unitat del califat es va començar a desintegrar.
- En menys de 30 anys (1008-1031), Al-Andalus es va fragmentar en més de 25 regnes, les taifes, una mena de ciutats Estat, envoltades de territori, amb la ciutat com a centre econòmic.
- Malgrat l'ajuda dels musulmans procedents del nord d'Àfrica (almoràvits i almohades), al segle XIII els cristians van conquerir la majoria de terres d'Al-Andalus.

5. DEL CALIFAT DE CÒRDOVA ALS REGNES DE TAIFES

EL REGNE TAIFA DE GRANADA

- La taifa de Granada va ser l'única que va sobreviure a l'avanç dels regnes cristians al segle XIII. La governaven soldans o reis de la dinastia nassarita.
- Aquesta taifa ocupava un ampli territori que comprenia les actuals províncies de Màlaga, Almeria, Granada i part de Cadis.
- El regne taifa de Granada tenia una àmplia façana marítima, ports per al comerç i una agricultura de regadiu pròspera.
- La seva enorme riquesa i la seva activitat econòmica van fer possible la seva pervivència.

